

TIPS OM TE WERKEN AAN RELATEREN EN STRUCTUREREN

Gezien het belang van de vaardigheden relateren en structureren voor academische prestaties (Ferla et al., 2008; Vermunt, 1992; Hassanbeigi et al., 2011; Purdie & Hattie, 1999) is het cruciaal dat je deze vaardigheden tijdens je lessen stimuleert. Dit kan adhv volgende tips (David et al., 2010).

Eerst en vooral is het belangrijk om als leerkracht zelf structuur aan te brengen in de cursus. De vaardigheden relateren en structureren ontwikkelen immers geleidelijk aan. Hiernaast is het belangrijk dat leerlingen ook zelf structuur aanbrengen in hun cursus, omdat dat het begrip verhoogt en het memoriseren vergemakkelijkt. Ook is het essentieel om leerlingen bij te staan in het leggen van verbanden tussen voorkennis en nieuwe kennis, verschillende leerinhouden, verschillende hoofdstukken enzovoort. Daarom is het belangrijk om als leerkracht deze verbanden in acht te houden bij het ontwerpen van lessen, introduceren van nieuwe onderwerpen, enzovoort.

- Besteed aandacht aan **structuur**:
 - Zorg voor elementen die je cursus structureren: inhoudsopgave, consequente nummering en opmaak van titels, vetgedrukte/cursieve woorden.
 - Begin met voldoende structurerende hulpmiddelen. Dit kan geleidelijk aan afgebouwd worden naarmate leerlingen hier meer ervaring mee hebben.
 - Stimuleer leerlingen om zelf de structuur zichtbaar te maken in de cursus d.m.v. nummering, markeren/onderlijnen van titels, signaalwoorden, sleutelwoorden, statuswoorden in de kantlijn noteren...
- Besteed aandacht aan de **SAMENHANG** van de leerinhouden binnen het studiemateriaal en de samenhang met andere cursussen:
 - Zorg voor aansluiting bij de **voorkennis** van de leerlingen. Gebruik voorbeelden uit hun leefwereld en oefeningen ingebed in levensechte situaties of omschrijvingen.
 - Geef bij de start van de les kort aan waarover het in deze les zal gaan en hoe dit in verband staat met de thema's die aan bod zijn gekomen tijdens de vorige lessen.
 - Zorg voor een **inhoudsopgave** bij de cursus, wijs de leerlingen op het belang ervan en train hen in het gebruik ervan.
 - Begeleid leerlingen stapsgewijs in het maken (en gebruiken) van een **goed schema**
 - Maak zelf gebruik van verschillende soorten **schema's** tijdens de les
 - Expliciteer je keuzes. Waarom past lineair/concentrisch beter bij dit soort tekst? Waarom net die sleutelwoorden? Waarom dat tekeningetje? Waarom die tegenstelling/vergelijking/...?
 - Laat leerlingen zelf experimenteren met verschillende schema's en ontdekken welke methode(s) bij hen passen.
 - Geef concrete feedback bij hun schema's en geef tips tot verbetering
 - Gebruik **oefeningen en (examen)vragen** die peilen naar inzicht en toepassing, eerder dan kennis (Thomas & Bain, 1984; Verheul & Yang, 1989; In Vermunt, 1992).
 - Bespreek regelmatig toets- en examenvragen, waarin bij voorkeur stukken leerstof worden gecombineerd: dit stimuleert hen verbanden te zoeken.

TIPS OM TE WERKEN AAN MEMORISEREN

Memoriseren staat niet op zichzelf. Het structureren van studiemateriaal en het leggen van verbanden vergemakkelijkt het memoriseren. Daarom is het belangrijk om als leerkracht aandacht te besteden aan het structureren van je cursusmateriaal en leerlingen te helpen bij het zien van verbanden in het studiemateriaal. Het belangrijkste bij memoriseren is flexibel kunnen beslissen wanneer je deze strategie zal toepassen. Leerlingen moeten daarom zicht krijgen op wat ze dienen te memoriseren en wat niet. Regelmatige en gespreide herhaling maakt onderdeel uit van het memoriseringsproces. Leerlingen moeten attent gemaakt worden op het belang van herhaling (Studieadvies Katholieke Universiteit Leuven, 2009).

TIPS

- Begin bij het ontwerpen van je cursusmateriaal:
 - Zorg voor een duidelijke structuur: inhoudsopgave, nummering, ...
 - Integreer visuele hulpmiddelen zoals afbeeldingen, schema's, ... (voor die studenten die een visueel geheugen hebben)
- Maak duidelijk aan de leerlingen wat je van hen verwacht. Wat moeten ze wél memoriseren, wat niet? Zoek samen naar de juiste balans: niet te veel, niet te weinig.
- Benadruk dat het memoriseren van de inhoudsopgave, gemaakte schema's,... kan zorgen voor een kapstok om de rest van de leerstof aan op te hangen
- Benadruk tijdens je lessen het belang van...
 - het gebruiken van meerdere zintuigen: opzeggen, filmpjes bekijken/beluisteren, opschrijven, tekeningen maken, bewegingen maken, ...
 - (gespreide) herhaling: meerdere keren kort!
 - zichzelf controleren/ondervragen: flashcards, voorbeeldvragen/oefeningen, ...
- Laat de leerlingen zelf leerstof uitleggen aan elkaar. Zo onthouden ze de leerstof beter
 - "De beste manier om iets te leren, is door het iemand anders aan te leren".
- Reik mnemotechnische middeltjes aan indien losse feiten moeten onthouden worden:
 - Ezelsbruggetjes
 - Zinloze reeks groeperen tot zinvol geheel (VR197TNM2BS → VRT-NMBS-1972)
 - Verhaal maken / plaatsen op een route van datgene wat je moet onthouden

